

УДК 811.111'367

DOI <https://doi.org/10.24195/2616-5317-2026-42.3>

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ В УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАДАХ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ

Евеліна В. Босва

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української та зарубіжної літератур
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: evelinaboeva4@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5966-0538>

Вікторія О. Беляєвська

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
4 року навчання факультету іноземних мов
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна
e-mail: rachelroth1812@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5659-790X>

АНОТАЦІЯ

У статті здійснено зіставний аналіз особливостей реалізації синтаксичних зв'язків у текстах українських художніх творів та їх перекладах. Матеріалом дослідження слугують різножанрові українські літературні твори XIX століття – роман П. Куліша «Чорна рада» та поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» і «Гамалія», а також їхні англійські переклади. Актуальність студії зумовлена необхідністю поглибленого вивчення синтаксичної організації художнього тексту у зв'язку з проблемами міжмовної інтерпретації

та перекладацької еквівалентності. Крім того, до зіставного аналізу синтаксичної структури творів історичної тематики та їх англійських перекладацьких інтерпретацій науковці не зверталися, хоча саме синтаксична організація, на нашу думку, є одним із засобів створення етнокультурного фону художньої оповіді, аналіз якої допомагає розкрити прагматичну спрямованість художнього тексту.

Основну увагу зосереджено на аналізі типів синтаксичного зв'язку (сурядного, підрядного та безсполучникового), специфіки їх формально-граматичного та семантико-прагматичного вираження, а також ролі синтаксичних конструкцій у створенні образності й експресивності художнього мовлення. У процесі дослідження встановлено, що український художній дискурс вирізняється варіативністю синтаксичних структур, активним використанням безсполучникового зв'язку, інверсії, парцеляції та ритмізованих конструкцій, що зумовлено традиціями національної поезики та фольклорним підґрунтям текстів. Натомість, англійський переклад українських художніх текстів демонструє тенденцію до більшої синтаксичної впорядкованості, експліцитного вираження логіко-смислових відношень і переваги підрядних конструкцій.

Значну увагу приділено перекладацьким трансформаціям, зокрема граматичній заміні, членуванню та об'єднанню речень, які застосовуються для збереження стилістичної домінантності й прагматичного потенціалу оригіналу. Зіставний аналіз доводить, що відмінності у реалізації синтаксичного зв'язку зумовлені типологічними особливостями мов, культурно-історичним контекстом і специфікою художнього мислення.

Ключові слова: синтаксичний зв'язок, складне речення, художній дискурс, зіставний аналіз, сурядність, підрядність, безсполучниковість.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці синтаксис посідає провідне місце, оскільки саме він забезпечує організацію мовлення, логічну послідовність викладу думки та цілісність висловлювання. Особливу наукову цінність становить складне речення як багатокомпонентна синтаксична одиниця, у межах якої поєднуються кілька предикативних основ, об'єднаних різними типами синтаксичного зв'язку. Характер цих зв'язків визначає не лише граматичну структуру складного речення, а й його семантичну наповненість та стилістичну виразність. Проблематика складного речення та типів синтаксичного зв'язку неодноразово ставала об'єктом дослідження як у вітчизняному, так і в зарубіжному мовознавстві. У межах порівняльного синтаксису

англійської та української мов значний внесок у його теорію здійснили І. В. Корунець, І. Д. Карамішева, В. В. Левицький та Н. І. Андрейчук, які розглядали структурні та функціональні особливості синтаксичних одиниць у зіставлених мовах. Синтаксис українського художнього дискурсу досліджувався у працях Ю. О. Арешенкова, Л. В. Струганець, І. М. Кочан, у яких увагу було зосереджено на семантико-стилістичних і функціональних аспектах складних синтаксичних конструкцій. В англійській лінгвістичній традиції аналіз синтаксичних структур і стилістичних особливостей складного речення представлений у відомих працях Джеффри Н. Ліча, Майкла Х. Шорта, Зекі Хамаванда, які досліджували синтаксис у зв'язку з прагматикою, стилістикою та інтерпретацією художнього тексту. Попри значну кількість наукових розвідок проблема зіставного аналізу типів синтаксичного зв'язку в англійських та українських складних реченнях і досі не має вичерпного висвітлення. Зокрема, недостатньо дослідженими залишаються питання відповідностей та розбіжностей у реалізації синтаксичних зв'язків у різнотипних мовах, а також їхній вплив на процес перекладу. **Актуальність проблеми** зумовлена також практичними потребами сучасного перекладознавства та методики навчання англійської мови. Для майбутніх філологів і перекладачів важливим є глибоке розуміння механізмів синтаксичного зв'язку, що забезпечує точну інтерпретацію складних речень і адекватне відтворення їхніх смислових та граматичних особливостей іншою мовою. У межах когнітивного та комунікативного підходів синтаксис розглядається як інструмент структурування мислення й передачі інформації, що робить порівняльне вивчення синтаксичних моделей особливо перспективним.

Метою статті є проведення комплексного порівняльного аналізу типів синтаксичного зв'язку у складному реченні в українських різножанрових текстах та їх перекладах, з'ясування структурно-граматичних, семантичних і комунікативних особливостей, а також виявлення спільних і відмінних рис у способах вираження синтаксичних відношень між предикативними частинами.

Мета реалізується шляхом розв'язання таких **завдань**: 1) розглянути функціонально-комунікативний аспект синтаксичного зв'язку, зокрема відмінності у реалізації зв'язків у прозових і поетичних текстах української літератури та їх перекладах; 2) з'ясувати особливості реалізації синтаксичного зв'язку на формальному та семантичному рівнях, розкрити механізми взаємодії граматичних і смислових відношень між предикативними частинами складних речень в аналізованих першотворах та їх перекладах; 3) дослідити типи синтаксичного зв'язку в англійській та українській мовах, зосередивши увагу на засобах вираження, структурних моделях та специфіці функціонування складних речень у кожній із мов; 4) здійснити порівняльний аналіз реалізації синтаксичних зв'язків на матеріалі художніх текстів — роману «Чорна рада» П. Куліша, поем «Гамалія», «Гайдамаки» Т. Шевченка та визначити спільні й відмінні риси побудови складних речень і способів поєднання предикативних частин.

Об'єкт дослідження — складні речення у різножанрових українських художніх текстах та їх перекладах англійською.

Предмет дослідження — типи синтаксичного зв'язку у складних реченнях, а також їхні структурно-семантичні особливості, засоби вираження та функціонування в українській і англійській мовах.

Джерельну базу дослідження становлять роман Пантелеймона Куліша «Чорна рада» та його англomовний переклад, виконаний Джорджем С. Н. Лакіджем і Мойрою Лакідж, а також поеми Тараса Шевченка «Гамалія» та «Гайдамаки» у зіставленні з їхніми англomовними перекладами, здійсненими Джоном Віром.

Виклад основного матеріалу дослідження. Синтаксичні структури складного речення в українській та англійській мовах виконують спільну комунікативну функцію — забезпечення логічної та граматичної когерентності висловлення, проте засоби реалізації цієї когерентності в обох мовах суттєво відрізняються. В обох мовах виділяють три традиційні типи синтаксичного зв'язку: сурядний, підрядний та безсполучниковий, однак ступінь їхнього використання,

засоби реалізації та семантичне навантаження значною мірою різняться, що важливо для зіставного аналізу та перекладознавства.

Як відомо, сурядний зв'язок в українській та англійській мовах забезпечується переважно сполучниками, але система цих сполучників, їх семантична деталізація та можливості комбінування відчутно різняться. З урахуванням граматичної семантики засобів, що забезпечують поєднання сурядних частин, а також критерію обмеженості чи необмеженості сурядного ряду, виокремлюють два формальні типи складносурядних речень: конструкції відкритої та закритої структури. До першого типу належать складносурядні речення з єднальними та розділовими відношеннями. Натомість, до складносурядних речень закритої структури зараховують конструкції з протиставними, зіставними, пояснювальними, градаційними, умовно-наслідковими та іншими семантико-синтаксичними відношеннями (Загнітко 2009: 84).

Українська мова демонструє значно розширену порівняно з англійською систему сурядних сполучників, яка охоплює кілька семантичних підгруп: єднально-перелічувальні, поширювальні, градаційні, зіставні, протиставні, допустові, компенсувальні, розділові, чергувальні. Така семантична диференціація дозволяє точніше передавати нюанси відношень між частинами складного речення, що є характерною рисою слов'янських мов. Крім того, український сурядний зв'язок значно тісніше пов'язаний з інтонацією: підвищення, пауза, розтягнутість голосу можуть підсилювати чи змінювати семантику сполучника, що англійська компенсує пунктуацією та синтаксичною структурою.

На прикладі поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» ми бачимо, які труднощі при перекладі викликає більш розвинена система підгруп: «*Я не одинокий, я не сирота — Єсть у мене діти, та де їх подіти?*» — «*I am not just by myself, I've children: what am I to do with my offspring?*» (Шевченко 2018; Shevchenko 2015). У цьому випадку змінено сполучниковий сурядний зв'язок на безсполучниковий. В українському тексті друга частина речення приєднується протиставним сполучником *та*, що створює чіткий граматичний контраст,

тоді як в англійському перекладі сполучник вилучено, а частини поєднані лише інтонаційно та пунктуаційно. Це змінює тип смислового зв'язку між реченнями з протиставлення на пояснення.

В англійській ж мові сурядні сполучники утворюють порівняно компактний набір. Кожен із них виконує чітко окреслену логіко-семантичну функцію і не допускає широкої варіативності. Значною характеристикою англійської є виділена група «conjunctive adverbs» — *however, nevertheless, therefore*, які поєднують граматичні та лексичні риси. Вони потребують суворого пунктуаційного оформлення, що робить пунктуацію інтегральним компонентом синтаксичного зв'язку.

Розглянемо це явище на прикладі з історичного роману П. Куліша «Чорна рада»: *«Меласю! — обернувся до жінки. — От нам зятьок! Лесю, от жених тобі під пару, так-так! Га-га-га! Бач, бгате, який я чоловік? Сам набиваюсь із своїм добром. Так не бере ж бо ніхто, та й годі!»* — «*Melasia,*” he turned to his wife, “here is a son-in-law for us. Lesia, here is your man. Ha, ha, ha! You see, Petro, what a man I am—selling my own goods! She won't get married otherwise» (Куліш 2019: 11; Kulish 1973: 8). В ілюстрованому прикладі спостерігається глибока структурна перебудова: якщо оригінальна репліка є емоційно забарвленою конструкцією, що функціонує як складносурядне речення з протиставним зв'язком, де частка-сполучник *так* вводить протиставлення намірів мовця та реакції оточення, то англійський переклад згортає це висловлювання в лаконічне просте речення «*She won't get married otherwise*». Перекладач тут застосовує прийом змістової інтерпретації, замінюючи опис ситуації «*ніхто не бере*» на логічне обґрунтування дій персонажа, де прислівник *otherwise* імпліцитно містить згорнуту умовну конструкцію, що призводить до втрати фольклорної ритміки оригіналу на користь інформативної чіткості.

Зі свого боку, підрядний зв'язок є найбільш насиченим порівнянням, оскільки саме у царині підрядності найяскравіше виявляються структурні відмінності між флективністю української й аналітичністю англійської. Залежно від

характеру взаємодії підрядних частин з головною, розрізняють три типи складнопідрядних речень з кількома підрядними: 1) конструкції із супідрядністю; 2) конструкції з послідовною підрядністю; 3) конструкції, що поєднують супідрядність та послідовну підрядність (Загнітко 2009: 86–87).

В українській мові функцію типологічного розрізнення часто компенсує контекст або лексичне наповнення. Англійська ж мова реалізує підрядність через відносно стабільну систему сполучників та відносних займенників/прислівників. Особливістю англійської є чітке розмежування атрибутивних клауз (за І. В. Корунцем) на *restrictive* та *descriptive*: перші тісно пов'язані з «означувальним словом, визначають та уточнюють його, а також є ключовими у матриці складнопідрядного речення, другі містять додаткову інформацію про означуване слово та не впливають на загальний зміст складного речення» (Чайковська 2019: 112–113).

Ще однією особливістю англійської є надзвичайно висока частотність напівпідрядних структур: інфінітивних, герундіальних, дієприкметникових, абсолютних конструкцій. Наприклад, у романі «Чорна рада»: *«І хто тільки бачив, як вони з поля повернули в гай, усяке зараз домислялось, куди вони простують»* – *«Whoever saw them turn that way must have guessed at once where they were going»* (Куліш 2019: 1; Kulish 1973: 1). У даному випадку перекладач зберігає загальну архітектоніку складнопідрядного речення, зокрема, точно відтворюючи фінальну підрядну частину *«куди вони простують»* – *«where they were going»*. Проте у першій частині речення відбувається суттєва синтаксична компресія: якщо в оригіналі використано розгорнуту підрядну з'ясувальну частину *«як вони з поля повернули»*, то в перекладі вона трансформується у конструкцію «Complex Object» (складний додаток) з інфінітивом – *«saw them turn»*. Крім того, українська займенниково-співвідносна конструкція *«хто тільки бачив... усяке... домислялось»* в англійській мові замінюється на структуру з підрядним підметовим, що вводиться займенником *whoever* і демонструє характерне для англійського перекладу прагнення економії мовних засобів через згортання предикативних одиниць.

Українська мова не має прямого граматичного еквівалента герундію чи абсолютної конструкції, тому майже завжди перетворює їх на повноцінні підрядні речення чи складні односкладові структури. У цьому виявляється важлива типологічна закономірність: українська тяжіє до експлікації та чіткої морфологічної предикативності, тоді як англійська до синтаксичної компресії. Визначальна риса англійського синтаксису – напівпідрядні речення (semi-complex sentences), що містять конструкції вторинної предикації, репрезентовані інфінітивними, дієприкметниковими та герундіальними комплексами. Вони виражають предикативне значення без повної граматичної основи й становлять виразну аломорфну ознаку, оскільки в українській мові їхні функціональні відповідники зазвичай трансформуються у повні складнопідрядні речення з підрядним сполучником, що відбиває тенденцію англійської мови до граматичної компресії (Лук'янченко, Боева 2025: 246).

Це яскраво демонструє приклад із поеми Т. Шевченка «Гамалія»: *«Ой заграй, заграй, синесеньке море, Та під тими байдаками, Що пливуть козаки, тільки мріють шапки, Та на сей бік за нами»* – *«Roll, oh roll, ye sea, as hither you're bearing The bold Cossacks' boats from Ukraine, When they sail to save their unhappy brethren...»* (Шевченко 2020; Shevchenko 2015). У цій синтаксичній конструкції головна заміна стосується підрядного означального речення – *«що пливуть козаки»*, яке характеризує предмет *«байдаки»*, і воно замінюється на підрядне речення часу *«when they sail...»*, що зміщує фокус із ознаки об'єкта на часові рамки події. Додатково структура ускладнюється введенням інфінітивної конструкції мети *«to save...»*, відсутньої в оригіналі, що створює новий рівень підрядності.

Безсполучниковий зв'язок у двох мовах також виявляє показові відмінності. Як відомо, у семантичному аспекті безсполучникові складні речення розмежовують на семантично елементарні і семантично неелементарні (Загнітко 2009: 97). В українській мові безсполучникові складні речення – повноцінний граматичний тип, який широко використовується для передачі часових, умовних, наслідкових, пояснювальних

та порівняльних відношень. Інтонація відіграє ключову роль: пауза, підвищення чи зниження тону, зміна мелодики можуть самостійно сигналізувати логічний зв'язок. Розділові знаки слугують маркерами цих відношень і мають доволі вільну варіативність.

В англійській мові безсполучниковість значно більш обмежена. Вона може реалізовуватися в координації, але вважається стилістично маркованою й часто замінюється явними сполучниками для уникнення двозначності. Це проілюстровано у тексті роману П. Куліша: *«У саду щебече соловейко; запашний вітерець повіває в вікно крізь цвіт садовини; тихе сонечко, заходячи, грає по стіні з вишневими вітами; коло його сидить його Леся, бере його за руку, прикладає свою долоню йому до гарячої голови...»* – *«A nightingale sang in the orchard and a fragrant gust of wind blew in through the window. The setting sun gently touched its rays on the wall. Lesia sat beside him, took his hand and put her palm on his parched forehead»* (Куліш 2019: 52; Kulish 1973: 37). Даний уривок демонструє, що оригінальна розгорнута конструкція, що являє безсполучникове складне речення з переліком одночасних подій, розділених крапкою з комою, у перекладі зазнає парцеляції, розпадаючись на три самостійні речення. При цьому перекладач все одно змінює тип синтаксичного зв'язку: перші дві безсполучникові частини об'єднуються в одне складносурядне речення за допомогою єднального сполучника *and*, тоді як наступні частини відокремлюються крапками. Також у фінальному реченні безсполучниковий зв'язок однорідних присудків адаптується до правил англійської граматики через додавання сполучника *and* перед останнім елементом.

Таким чином, українська безсполучниковість функціонує як повноцінний синтаксичний механізм, тоді як англійська використовує її обмежено. За допомогою інтонації українська може виражати нюанси значення без прямої морфологічної маркованості. Англійська ж, навпаки, обмежує безсполучниковість лише кількома моделями: інфінітивні та герундіальні структури. Ми бачимо зміни у типі зв'язку речень, які викликані семантичними нюансами на прикладі,

узятому з поеми «Гайдамаки»: «Заспіваю – море грає, Вітер повіває, Степ чорніє, і могила З вітром розмовляє» – «I sing – and waves dance on the sea, The winds blow strong and free, The steppe grows dark, and grave mounds talk Of things that used to be» (Шевченко 2018; Shevchenko 2015). У даному уривку перекладач замінює безсполучниковий зв'язок, який в оригіналі маркує причинно-наслідкові відношення, на сполучниковий сурядний зв'язок за допомогою єднального сполучника *and*, що вирівнює події у часі. Найсуттєвіша зміна відбувається у фіналі: просте дієслівне керування з непрямым додатком трансформується у складнопідрядну конструкцію з підрядним означальним. Це є прикладом синтаксичного розгортання, коли лаконічна група додатка перетворюється на окрему предикативну частину, тим самим змінюючи синтаксичну структуру з простої на складну.

Висновки і перспективи подальших розробок. Проведений аналіз засвідчує, що особливості синтаксичних зв'язків у складних реченнях української та англійської мов визначаються типологічними та функціонально-комунікативними чинниками. Реалізація сурядності, підрядності та безсполучниковості відбиває відмінності граматичної організації, принципів структурування та інтерпретації висловлювання. Під час перекладу важливо враховувати не лише формальні ознаки синтаксичного зв'язку, а й його семантику, прагматику та текстотвірну функцію. Аналіз перекладів показав, що українська мова зберігає більшу свободу синтаксичної та пунктуаційної реалізації, тоді як англійська тяжіє до чіткої структурної організації та експлікації логічних відношень. Зіставне вивчення синтаксису художніх текстів дозволяє краще зрозуміти механізми синтаксичної асиметрії та окреслити універсальні перекладацькі стратегії. *Перспективи* досліджень пов'язані з аналізом синтаксичних зв'язків у різних літературних жанрах, вивченням впливу трансформацій на прагматичний ефект перекладу та використанням когнітивного підходу для виявлення частотних моделей конструкцій.

ЛІТЕРАТУРА

Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект: підручник. Донецьк, 2009. 137 с. URL: https://www.ukrajinstika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf

Куліш П. Чорна рада. *Освіта. UA*. 2019. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/639/63980/Kulish_Panteleimon_Chorna_rada.pdf

Лук'янченко І., Боева Е. Порівняльна типологія англійської та української мов з практикумом : навч. посібник. Одеса, 2025. 286 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/22469/3/Lukyanchenko.pdf>

Чайковська Н. Структурно-стилістичні особливості синтаксису романів Ієна Мак'юєна (на основі романів «На березі» та «Спокута»). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2019. Т. 3, № 43. С. 110–113. URL: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.43.3.26>.

Шевченко Т. Гайдамаки. *Освіта. UA*. 2018. URL: <https://osvita.ua/school/literature/sh/63738/>

Шевченко Т. Гамалія. *Освіта. UA*. 2020. URL: <https://osvita.ua/school/literature/sh/78490/>

Kulish P. The Black Council. *Ukrainian Studies at the University of Toronto*. URL: <https://tarnawsky.artsci.utoronto.ca/elul/English/218/BlackCouncil.pdf>

Shevchenko T. “Haidamaki” poem (English translation by John Weir). URL: <https://taras-shevchenko.storinka.org/taras-shevchenko-poem-haidamaki-english-translation-by-john-weir.html>

Shevchenko T. “Hamaliya” poem (English translation by John Weir). URL: <https://taras-shevchenko.storinka.org/taras-shevchenko-hamaliya-poem-english-translation-by-john-weir.html>

FEATURES OF THE REALIZATION OF SYNTACTIC RELATIONS IN UKRAINIAN LITERARY TEXTS AND THEIR ENGLISH TRANSLATIONS: A CONTRASTIVE PERSPECTIVE

Evelina V. Boieva

Candidate of Philology, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Ukrainian and Foreign Literature
State Institution “South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky”,
Odessa, Ukraine
e-mail: evelinaboeva4@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5966-0538>

Viktorii O. Bieliaievska

Bachelor's Degree Student (First Cycle of Higher Education),
4th-year student, Faculty of Foreign Languages
State Institution "South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky",
Odessa, Ukraine
e-mail: rachelroth1812@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5659-790X>

SUMMARY

The article presents a contrastive analysis of the features of syntactic relations as realized in Ukrainian literary texts and their translations. The research material comprises Ukrainian literary works of the nineteenth century belonging to different genres, namely P. Kulish's novel «The Black Council» and T. Shevchenko's poems «Haidamaky» and «Hamalija», as well as their English translations. The relevance of the study is determined by the need for an in-depth examination of the syntactic organization of literary texts in connection with issues of interlingual interpretation and translation equivalence. Moreover, scholars have not previously addressed a contrastive analysis of the syntactic structure of historical literary works and their English translation interpretations.

The main focus is placed on the analysis of types of syntactic relations (coordination, subordination, and asyndetic connection), the specificity of their formal-grammatical and semantic-pragmatic expression, as well as the role of syntactic constructions in creating imagery and expressiveness in literary discourse. The study establishes that Ukrainian literary discourse is characterized by variability of syntactic structures, active use of asyndetic connection, inversion, parcellation, and rhythmized constructions, which is обусловлено by the traditions of national poetics and the folkloric foundation of the texts. In contrast, English translations of Ukrainian literary texts demonstrate a tendency toward greater syntactic orderliness, explicit expression of logical-semantic relations, and a predominance of subordinate constructions.

Considerable attention is paid to translation transformations, in particular grammatical substitution, sentence segmentation, and sentence integration, which are employed to preserve the stylistic dominant and pragmatic potential of the source text. The contrastive analysis proves that differences in the realization of syntactic relations are conditioned by the typological features of the languages, the cultural-historical context, and the specificity of artistic thinking.

Key words: syntactic relations, complex sentence, literary discourse, contrastive analysis, coordination, subordination, asyndetic connection.

REFERENCES

Zagnitko A. (2009). *Ukrainskyi syntaksys: teoretyko-prykladnyi aspekt* [Ukrainian syntax: theoretical and applied aspect]. Donetsk, 137 p. Available at: https://www.ukrajnistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_syntaksis.pdf

Kulish P. (2019). *Chorna rada* [The Black Council]. Osvita.UA. Available at: https://osvita.ua/doc/files/news/639/63980/Kulish_Panteleimon_Chorna_rada.pdf

Lukianchenko I., Boeva E. (2025). *Porivnialna typolohiia anhliiskoi ta ukrainskoi mov z praktykumom* [Comparative typology of English and Ukrainian languages with a workshop]. Odesa, 286 p. Available at: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/22469/3/Lukyanchenko.pdf>

Chaikovska N. (2019). *Strukturno-stylistychni osoblyvosti syntaksysu romaniv Iena Makiuena (na osnovi romaniv «Na berezi» ta «Spokuta»)* [Structural and stylistic features of the syntax of Ian McEwan's novels (based on the novels «On Chesil Beach» and «Atonement»)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Filolohiia* [International Humanitarian University Bulletin. Philology], vol. 3, no. 43, pp. 110–113. Available at: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.43.3.26>

Shevchenko T. (2018). *Haidamaky* [Haidamaki]. Osvita.UA. Available at: <https://osvita.ua/school/literature/sh/63738/>

Shevchenko T. (2020). *Hamaliia* [Hamaliya]. Osvita.UA. Available at: <https://osvita.ua/school/literature/sh/78490/>

Kulish P. (1973). *The Black Council*. Ukrainian Studies at the University of Toronto. Available at: <https://tarnawsky.artsci.utoronto.ca/elul/English/218/BlackCouncil.pdf>

Shevchenko T. (2015). «Haidamaki» poem (English translation by John Weir). Available at: <https://taras-shevchenko.storinka.org/taras-shevchenko-poem-haidamaki-english-translation-by-john-weir.html>

Shevchenko T. (2015) «Hamaliya» poem (English translation by John Weir). Available at: <https://taras-shevchenko.storinka.org/taras-shevchenko-hamaliya-poem-english-translation-by-john-weir.html>

Дата першого надходження статті до видання: 11.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0